

(*Olomouc, Květná neděle 2024 / Jana Rumlová*)

Mk 10, 35 Přistoupili k němu Jakub a Jan, synové Zebedeovi, a řekli mu: „Mistře, chtěli bychom, abys nám učinil, oč tě požádáme.“ 36 Řekl jim: „Co chcete, abych vám učinil?“ 37 Odpověděli mu: „Dej nám, abychom měli místo jeden po tvé pravici a druhý po levici v tvé slávě.“ . . . 42 Ježíš řekl: „Víte, že ti, kdo platí u národů za první, nad nimi panují, a kdo jsou u nich velcí, utlačují je. 43 Ne tak bude mezi vámi; ale kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; 44 a kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech. 45 Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“

Byl to týden nabitý událostmi, ten předvelikonoční tenkrát. Ještě není slyšet jásající zástup, který se táhne za Ježíšem, z něhož mnozí brzy přejdou na druhou stranu („chodníku“), protože se nechají zmanipulovat davem a nebo proto, že charakter jim radí „kam vítr, tam plášt“. Teď je slyšet dohadování Ježíšových učedníků. Prý, kdo z nich je důležitější...

Jakub a Jan přijdou k Ježíši a řeknou mu: máme přání, chtěli bychom být v popředí, mít vliv na druhé, spolu s Tebou zbudovat Tvé království. A Ježíš ...je odkáže do patřičných mezí.

Syn člověka, Ježíš Kristus, ten zaslíbený Syn Boží, který měl všechno, co člověk může mít: autoritu, slávu, místo po pravici svého nebeského Otce, skrze Něho Otec celý svět zachovává, a On se umenšuje, stane se slabým, přijde do svého místa panování (J 1, 11: „Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali“), je ponížen a pak vyzdvižen.

Zkusme si představit, jak radikální asi byla tehdy kritika Ježíšova panování, a ještě dnes je. Normální přece je, že ten, kdo je v pozici toho, kdo vládne, vede, má určitá privilegia, vykonává tlak směrem dolů a jiným nechává podřadnosti. Normální je, že usilujeme o to, abychom u druhých něco znamenali. Tehdejší vládcí světa – Římané a někteří, kteří s nimi vládli, ale i náboženští představitelé, to tak měli. Každý se snažil dostat se co nejvíc nahoru (pomyslná pyramida), vynikat, vyčnívat nad ostatními. Ten nejvyšší ale, který kdy jako člověk žil, Syn Boží, ukazuje svoji velikost tím, že se umenšuje. Říkám si: Jak silný musí člověk nejdřív být, že dokáže být slabý, aniž by to pociťoval jako slabost.

V židovství bylo očekávání Syna člověka spojeno s představami díky četbě proroka Daniele /Da 7/. Byly to obrazy dominantního, soudícího, válčícího, toho, který si podrobí druhé, ale my máme spíš načtena evangelia, že ano. Ježíš Kristus říká : nepřišel jsem, abych si národy podroboval svou mocí, já si je získám tím, že vydám svůj život, přemůžu je svou mírností, jejich nepřátelství prolomím svou láskou, která nezná hranic, a svým milosrdenstvím a svým odpuštěním je přinutím, aby padly na kolena před mým nebeským Otcem.

Pro nás je to rozpor - ten, který vede - jako sloužící? Od naší přirozenosti /od Adama a Evy/ to tak máme, ale Ježíš nepodléhal této přirozenosti, jak apoštol poeticky vyjádřil: – „způsobem bytí byl roven Bohu“ (Fp). Pro nás je přirozené, že chceme uznání. On panuje tím, že miluje.

Jaký je to kontrast mezi Synem Božím, který je připraven nasadit svůj život k prosazení vůle Otce a mezi učedníky, kteří Ježíše 3 roky následovali a nemají nic lepšího na práci než promýšlet, které místo v hierarchii hned po Ježíši obsadit. To bylo jejich téma. Jaký to kontrast, když pak čteme, že „kdo se chce stát velkým, buď vaším služebníkem“ a kdo chce být v popředí, má se uskromnit/spokojit se/.

Ježíš se nezříká svého vedení, svého výjimečného postavení, ale to vše přijímá způsobem, který je protipólem k tomu, co je pro nás běžné. Jaké jsou tedy **znaky Kristova vedení, potažmo křesťanského vedení** podle Ježíšova slova /Mk 10/

1/ Ježíš se radikálně /důsledně/ **vztahoval k Bohu**. Vše dělal ze zodpovědnosti před svým nebeským Otcem. Tak tedy i křesťané: mají se soustředit **na Krista** jako na toho, který je pro nás centrální, ne já, ale Kristus. Ne moje významnost, ale jak oslavovat Krista a jak uskutečňovat Jeho program v tomto světě, vůči těm, kteří jsou mi svěřeni, za které nesu zodpovědnost. A je jedno, jestli jsem na postu rodiče, nebo dělám mistra kovovýroby, či jestli jsem zdravotní sestra na gerontologii nebo učitel či ministr vlády. Svádí nás rozhlížet se kolem a hledat u vůdčích osobností na veřejnosti, v politice, stopy toho, zda se ohlížejí na Boha nebo jen na své zájmy, daří se nám vidět hned nějaké ty, kteří hledí jen na sebe, ale i v církvích najdeme hodně ješitnosti a to „já, já, jenom já!“, a jinde ... Ve víru událostí lze snadno zapomenout, že Kristus je náš Pán.

Jan Křtitel, Ježíšův následovník, který ho předchází- časově vzato-, na otázku „kdo jsi“ trefně odpověděl: „Já nejsem Mesiáš, já nejsem Kristus, nejsem zachránce světa.“ Křtitel poznal to, co i nám prospěje, když budeme vědět. Já nemohu svět zachránit. A nebo svou organizaci, svůj obchod. Nemohu zachránit ani jednoho jediného člověka, který je zoufalý, v depresi, žádné odpuštění hříchů mu nemohu dát. Nic nemohu od sebe sama. Ani jednoho jediného člověka přivést ke Kristu, a je jedno, co jsem si předsevzal/a. Já nejsem Mesiáš.

Všichni ti Ježíšovi učedníci, kteří si už vymýšleli své pozice, aby mohli přinést Království Boží do světa, ti si mysleli, že jsou nepostradatelní. Tisíce před námi jich šlo bez nás a když už nebudeme, půjde to také bez nás. A nás napadá, že bez nás to nepůjde. My jsme postradatelní. Nepostradatelný je On sám. Vztahujme se na Krista. To je to zásadní.

2/ Zaměřoval se **na Tebe, na nás**. Tak i my máme. My jsem nedostali svoji autoritu, své povolání, abychom se v tom utvrzovali tím, že druzí jsou na nás závislí. My jsem dostali svou pozici proto, ať už jako rodiče, šéfové, učitelé, ... abychom používali veškerou naši životní zkušenost a moudrost a ty druhé abychom podporovali. Proč to můžeme tak říkat, protože to praktikuje Ježíš /nejen říká/. Je to hodně jiné než my lidé běžně žijeme. A jak se přizpůsobujeme tomu, co dělají všichni a co je obvyklé a co pak vede k poměrům ve světě, k situacím, ve kterých nám není dobře.

My přece nechceme sloužit, chceme mít moc, emancipovat se. Služba má v sobě nádech něčeho starobylého. Služba platí za jakési synonymum podřízenosti. Slovo služba snad s neutrálními emocemi bereme ve spojení zdravotní služba, vojenská služba, vězeňská služba, ale sloužit ve všedním životě, komu se dnes chce. Kdo chce pracovat ve službách? Protože služba není váženou hodnotou. Služba je prastarou biblickou ctností, jejíž překvapivá aktuálnost by pro nás měla být výzvou, abychom ji znovu objevili jako hodnotu.

Tak k těm znakům Kristova, křesťanského vedení patří -orientovat se na Krista, Boha, to bylo to 1., to druhé: brát zřetel na Ty, my, takže na společenství, na sbor a jiné lidi, a ten třetí znak:

3/ Je důležité žít nejenom **ve vztahu k lidem** kolem sebe, ale i **ke svému povolání, pověření. A ptát se: a)** k čemu jsem v životě vybrán, povolán, čím jsem obdarována a co je mé poslání. Každý nemůže dělat všechno. Ale jen to, k čemu jsme nadáni. Že je to jedno, kdo co udělá? Vždyť je tolik úkolů třeba udělat. ... Jenže tenhle přístup moc nefunguje a už vůbec ne dobře, máme-li se osvědčit jako ti, kteří dobře vedou druhé... **A ptát se: b) kdo mě pověřil, v jaké autoritě jedním. Na základě čeho jsem se ocitla v této roli?** Dokázala jsem to vlastní silou, svou mocí, svou šikovností? Hmm, to asi ne... Kristus neřekl: Jděte do světa a veškerou svou silou mi získávejte následovníky. ON řekl: „Já jsem s vámi“.

A ptát se: c) Co je vlastně můj cíl. Jaký mám cíl? Nemohu vést žádnou skupinu, když nemám cíl. Takové vedení spěje do záhuby, přinejmenším do krizí, proher, do zklamání. *Seneka (současník Ježíšův): „Kdo nezná přístav, do kterého se chce plavit, tomu není žádný vítr příznivý.“* Určení cíle. Pro Mojžíše např. a jeho lid to měla být Země zaslíbená. Co je náš cíl? Svým životem oslavovat Krista. Jak? Tím, že budeme na sobě odrazet Jeho lásku, Jeho milosrdenství, mírnost, jeho charakter. Jak? Skrze to, co děláme, říkáme a co žijeme vůči lidem, kteří jsou nám svěřeni.

Není takový cíl nerealistický? Ne. Ideály Ježíšovy jsou realistické. Proč? Protože dokázal potlačovat ješitnost, nepřítelství, nesmiřitelnost, a to svou mírností, ochotou odpouštět, vydal sám sebe, nejenom oceňoval druhé a projevoval svou náklonnost. Kdo je připraven do toho jít, s pohledem na Krista, zakusí něco mimořádného. Totiž: že láska Ježíšova člověka neuměňuje, nešíří chaos, ale naopak uschopňuje lidi k solidaritě, motivuje a posiluje vědomí, kým jsme a proč jsme zde.

Pochybnost se ale hlásí ke slovu: a můžeme se něco učit a naučit od Toho, který skončil na kříži? Ano, je pravda, že budeme-li následovat Krista, můžeme se dostat do řady nevýhod, ale kříž Kristův nebyl konec a ztroskotání. Kříž byl vrchol Jeho odevzdání svého života. Ale NE konec. On byl vzkříšen. A co se nás týče: Na „onom světě“, někdo řekne „na druhém břehu“ – bude i naše pozvednutí a potvrzení. Potvrzení toho, že Ježíš viděl, jak jsme žili. Ale dáte mi mnozí jistě za pravdu, že už nyní /zde/ zakoušíme, jaké požehnání to je, když lidé v Duchu Kristově milují druhé lidi. Když je posilují. To je hodnota, kterou nám nikdo a nic nevezme. Žádná nemoc, ani žádný odchod do důchodu, žádná insolvence, ani žádný konflikt mezi národy . . . např.

Modlitba na závěr: Pane Ježíši Kriste, Ty nás vedeš k zodpovědnosti před Bohem, k zodpovědnosti za druhé lidi a k zodpovědnosti za své životní role. Prosíme, pomáhej nám objevovat hodnoty, které jsou pro nás důležité, a vytvářet spoustu prostoru pro lásku. Amen